

2 WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Bartkowiak

3 Sędziowie: Małgorzata Winkler-Galicka

Dariusz Śliwiński

4 Protokolant: stażysta Angelika Kubiaczyk

6 przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Iluminaty Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2022 r.

sprawy skazanego **D. P.**

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

7 od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 750/21

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zwalnia skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

8 Dariusz Śliwiński Hanna Bartkowiak Małgorzata Winkler-Galicka

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 334/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Pile z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 750/21

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC

ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Obraza przepisów postępowania, tj. art. 7 kpk poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Sąd odwoławczy stwierdził, że przeprowadzona przez Sąd Rejonowy ocena dowodów była prawidłowa i uwzględniała w odpowiednim stopniu dyrektywy z art. 7 kpk, a więc zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego. Trzeba podkreślić, iż dowodami podlegającymi ocenie w niniejszym postępowaniu były wyłącznie dokumenty o charakterze urzędowym wydane przez uprawnione do tego organy, działające w ramach przyznanych im kompetencji i przysługujących uprawnień. Trafne było w takim przypadku stwierdzenie, że wszystkie dokumenty były miarodajne, wiarygodne i potwierdzały wynikające z ich treści okoliczności dotyczące przede wszystkim uprzedniej karalności za przestępstwa D. P., a także jego zachowanie w izolacji penitencjarnej. Sąd odwoławczy nie dostrzegł więc żadnych powodów, które przemawiałyby za tym by w jakikolwiek sposób podważać słuszność przedstawionej w uzasadnieniu wyroku oceny materiału dowodowego. Znamiennym jest, że apelujący we</p>		

wniesionym środkiem odwoławczym w żaden sposób nie sprecyzował w czym upatrywał naruszenia normy proceduralnej wyrażonej w art. 7 kpk, a jedynie ograniczył się do podniesienia zarzuty obrazy tego przepisu bez dodatkowego uzasadnienia swojego stanowiska. Taki sposób skonstruowania omawianego w tym miejscu zarzutu zwalniał organ odwoławczy od dalszego jego badania. Zdaniem Sądu Okręgowego w ogóle wskazany tu zarzut został niepoprawnie sformułowany. W sytuacji, gdy skarżący nie zgadza się na przyjętą przez sąd oceną okoliczności rzutujących na wymiar kary to powinien skierować zarzut rażącej niewspółmierności kary. Wyjątek to przypadek, gdy sąd w ogóle pominął dyrektywy wymiaru kary (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2021 r., II DK 78/21, Legalis Nr 2612675). W kontrolowanej sprawie taka opisana jako ostatnia sytuacja nie miała miejsca i dlatego prawidłowa konstrukcja tak sformułowanego zarzutu winna opierać się o art. 438 pkt 4 kpk

Wniosek

Zmiana zaskarżonego wyroku na korzyść skazanego z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Brak podstaw do uwzględnienia powyższych wniosków z uwagi

na całkowitą bezzasadność omówionego zarzutu. Orzeczenie o kary łącznej dla skazanego D. P. poprzedzała prawidłowa i pełna ocena dowodów z dokumentów dokonana przez Sąd I instancji. Skarżący nie wykazał natomiast żadnych konkretnych uchybień procesowych po stronie organu meriti, a jedynie ograniczył się do podniesienia zarzutu naruszenia normy wyrażonej w art. 7 kpk. Zarzut ten de facto sprowadzał się do negowania wymiaru kary łącznej, a apelujący oceniał ją jako rażąco surową.

Lp.	Zarzut	
3.2.	<p>Obraza przepisów prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 85a kk w zakresie celów wychowawczych oraz zapobiegawczych w wymierzonym wyroku łącznym.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Kontrola odwoławcza zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła by Sąd Rejonowy wydając zaskarżone orzeczenie przeprowadził niepoprawną wykładnię przepisu art. 85a kk. Zdaniem organu odwoławczego wymieniony przepis został odpowiednio zinterpretowany oraz zastosowany przy wydawaniu wyroku łącznego w stosunku do D. P.. Skarżący ponownie zaniechał wyjaśnienia swojego stanowiska i próżno szukać w uzasadnieniu apelacji rozwinięcia tezy o niepoprawnej wykładni przepisu art. 85a kk. Zdaniem Sądu odwoławczego konstrukcja również tego zarzutu apelacyjnego była</p>		

<p>niewłaściwa. obrońca bowiem i w tym wypadku błędnie upatrywał naruszenia prawa materialnego faktycznie nie zgadzając się z wymiarem kary łącznej. Przepis art. 85a kk wprowadza bowiem sądowe dyrektywy wymiaru kary łącznej i naruszenie tego przepisu prawa materialnego mogłoby mieć miejsce tylko wówczas, gdyby sąd wprost zanegował zastosowanie się do dyrektyw z niego płynących (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2016 r., III KK 191/16, Legalis). Taka sytuacja nie zachodzi, gdyż jak pokazuje uzasadnienie zaskarżonego wyroku, Sąd Rejonowy stosował się do ustawowo określonych okoliczności jakie wpływają na wymiar kary łącznej.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku na korzyść skazanego z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na całkowitą niezasadność omówionego zarzutu.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.3.</p>	<p>Obraza przepisów prawa materialnego poprzez błędne zastosowanie zasady absorpcji, zamiast zasady absorpcji wyrażonej</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>

	w art. 85 i następne kodeksu karnego w określeniu wymiaru kary łącznej.	
Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Zarzut ten także został nieprawidłowo zakwalifikowany, gdyż jego istotą znów było zanegowanie wysokości kary łącznej, co miałoby nastąpić poprzez niewłaściwie ocenienie przez Sąd I instancji okoliczności rzutujących na jej wymiar. Został on zatem przez Sąd Okręgowy odpowiednio odkodowany i ostatecznie oddalony jako niezasadny.</p> <p>W pierwszej kolejności warto przypomnieć, iż przy wydawaniu wyroku łącznego sąd powinien badać związki: podmiotowo-przedmiotowy jak i czasowy, zachodzące pomiędzy zbiegającymi się czynami, jako okoliczności istotne dla zastosowania jednej z dyrektyw wymiaru kary łącznej – absorpcji (w aktualnym stanie prawnym, od dnia 24 czerwca 2020 r. zastosowanie tej zasady jest niemożliwe z uwagi na nowelizację przepisu art. 86 § 1 kk określającego surowsze granice kary łącznej), asperacji (częściowa absorpcja) czy kumulacji (suma kar) ustalając czy związek ten jest ścisły, dość odległy lub w ogóle go brak (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 6 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa 73/18, Legalis nr 1813581). Dodać jeszcze warto, iż każdorazowo decyzja sądu o wysokości kary łącznej musi uwzględniać z jednej strony, że celem instytucji kary łącznej jest zapewnienia racjonalnego i humanitarnego stosowania kar i środków karnych, ale też nie</p>		

może pomijać, że kara łączna nie jest swoistym narzędziem łagodzenia kar jednostkowych i polepszania sytuacji faktycznej oraz prawnej wielokrotnego sprawcy. Oznacza to w praktyce, że priorytetową zasadą kary łącznej powinna być zasada asperacji, natomiast karę łączną orzeczoną na zasadzie absorpcji (jeśli sąd zgodnie z art. 4 § 1 kk stosuje przepisy poprzednio obowiązujące) albo kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane bardzo wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 6 września 2018 r., sygn. akt II AKa 144/18, Legalis nr 1852052). Wyrokowanie łączne w żadnym razie nie sprowadza się do automatycznego przyjmowania rozwiązania najkorzystniejszego dla skazanego i wymierzania mu kary łącznej na zasadzie absorpcji, której zastosowanie nie jest obowiązkiem sądu orzekającego, przeciwnie powinno mieć charakter wyjątkowy i dotyczyć sytuacji bardzo nietypowych. Stosowanie zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie przedstawia się jako obowiązek sądu orzekającego, ani nie stanowi punktu wyjścia przy dokonywaniu oceny wymiaru kary łącznej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 25 marca 2019 r., sygn. akt II AKa 362/18, Legalis nr 1997972).

Biorąc pod uwagę wszystkie powyżej przypomniane najważniejsze reguły i dyrektywy orzekania o karze łącznej, Sąd odwoławczy stwierdził, iż Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił wszystkie okoliczności mające wpływ na wymiar kary łącznej, w tym związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami i uwzględnił je w odpowiednim stopniu

przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu zasady asperacji oraz określaniu wysokości kary łącznej pozbawienia wolności oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Obrońca nie negował w żaden sposób ustalonego przez Sąd I instancji związku podmiotowo-przedmiotowego pomiędzy poszczególnymi przestępstwami objętymi węzłem wyroku łącznego stanowiącego przedmiot kontroli w tym postępowaniu odwoławczym. Skarżący skupił się na opinii o skazanym podczas pobytu w zakładzie karnym i realizowany przez niego program resocjalizacyjny oraz wykonywanie pracy, co zdaniem obrony winno znaleźć odzwierciedlenie poprzez zastosowanie zasady pełnej absorpcji. Odnosząc się do tych wskazań należy podkreślić, że opinia o D. P. opisująca jego zachowanie w warunkach izolacji penitencjarnej nie była wcale tak wybitna, jak próbował przekonać skarżący. W rzeczywistości opinia ta jest umiarkowanie pozytywna i tak prawidłowo ocenił ją Sąd I instancji. Skazany był 6 – cio krotnie nagradzany regulaminowo, ale również otrzymał karę nagany za brak dyscypliny. Ponadto, skazany mimo zaleceń nie wyraża zgody na odbywanie kary w systemie programowego oddziaływania. Powyższe wskazuje na konieczność i potrzebę długofalowego oddziaływania na skazanego aby ugruntować go w postawie życia w zgodzie z prawem. Należy jeszcze w tym miejscu podkreślić, że okoliczności osobopoznawcze odnoszące się do skazanego, nie mają pierwszorzędного znaczenia

przy kształtowaniu kary łącznej. Znaczenie takie należy bowiem przypisywać relacjom podmiotowo-przedmiotowym zbiegających się przestępstw (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. akt II AKa 237/09, KZS 2010/2/46). Nie ulega więc wątpliwości, że omówiona wyżej opinia o sposobie funkcjonowania D. P. w zakładzie karnym nie miała i nie mogła mieć decydującej wartości przy wybieraniu zasady określenia wymiary kary łącznej. W tej kwestii, jak już podano powyżej, kluczowe znaczenie miał związek podmiotowo-przedmiotowy oraz czasowy pomiędzy przestępstwami podlegającymi łączeniu. obrońca skazanego nadawał więc tej okoliczności nadmierne znaczenie we wniesionym środku odwoławczym. Apelujący powołał się jeszcze na fakt nałożonego na skazanego obowiązku alimentacyjnego wobec syna J. P. urodzonego w dniu (...) i podkreślił, iż z powodu izolacji penitencjarnej skazany nie ma możliwości zarobkowych i nie może realizować tego obowiązku alimentacyjnego. Nadto zdaniem obrońcy D. P. powinien jak najszybciej mieć możliwość uczestniczenia w życiu małoletniego syna stąd oczekiwane jest skrócenie czasu jego pobytu w zakładzie karnym. Skarżący zupełnie zignorował przy tym fakt, że D. P. będąc na wolności nie pracował i nie realizował ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego. Ponadto zarówno skazanemu, jak i matce jego dziecka ograniczono władzę rodzicielską, a syn został umieszczony w rodzinie zastępczej, którą ustanowiono w osobie babci. Skazany nie realizował więc należycie obowiązków rodzicielskich wtedy kiedy miał taką możliwość

i nie przejmował się zapewnieniem mu warunków utrzymania. Zatem te okoliczności zgłoszone w apelacji miały charakter instrumentalny i nie mogły wpłynąć na obniżenie wymiaru kary łącznej w stosunku do skazanego D. P..

Biorąc pod rozwagę wszystko powyższe, Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do zaaprobowania stanowiska apelującego o rażącej niewspółmierności wymierzonej skazanemu kary łącznej. Bezzasadnie bowiem obrona domagała się zastosowania zasady pełnej absorpcji, która (jak wcześniej wskazano) winna znaleźć zastosowanie w bardzo wyjątkowych sytuacjach. Przedmiotowa sprawa natomiast do takich unikatowych nie należy. Natomiast liczba skazań za różne umyślne przestępstwa, brak wykonania świadczeń pieniężnych i obowiązku naprawienia szkody pokazują, że proces resocjalizacji skazanego jest w toku i nie zakończy się szybko. obrońca zupełnie też pominął fakt, że skazany z racji łączenia kar łącznych ze spraw SR Piła o sygn. II K 804/20 oraz II K 11/21 w pozycji wyjściowej już zyskał na łączeniu kar jednostkowych za razem licząc popełnienie 11 przestępstw. Posiadanie zaś na koncie 14 wyroków skazujących mimo młodego wieku, pokazuje, że skazany jest osobą zdemoralizowaną, wymagającą wzmożonego oddziaływania poprzez wymiar kary. Dlatego też w pełni zasadnie Sąd Rejonowy orzekł karę zbliżoną do kumulacji niż absorpcji. Kara w niższym wymiarze mogłaby tylko zostać przez skazanego błędnie zrozumiana jako swego rodzaju przyzwolenie społeczne na popełnianie przestępstw i nie skłaniałaby go do refleksji nad dotychczasowym

<p>postępowaniem i sposobem życia. W odczuciu społecznym zaniżona kara mogłaby też rodzić przeświadczenie o pobłażliwym traktowaniu wielokrotnego sprawcy przestępstw.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku na korzyść skazanego z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosków z uwagi na niezasadność omówionego zarzutu. Postępowanie odwoławcze nie potwierdziło by Sąd Rejonowy dopuścił się jakichkolwiek błędów w trakcie ustalania i oceniania okoliczności mających wpływ na wymiar kary łącznej (w tym także wybór zasady określania tej kary). Należy pamiętać, że rażąca niewspółmierność kary to wyraźna, istotna różnica między karą orzeczoną a tą, która winna zostać wymierzona. W niniejszej sprawie nie sposób uznać, że kara łączna wyraźnie niższa niż orzeczona w zaskarżonym wyroku mogłaby uchodzić za wystarczającą i sprawiedliwą.</p> <p>Wobec tego nie było podstaw by stwierdzić, że wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji kara łączna 4 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności była rażąco niewspółmiernie surowa.</p>		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.12.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy w całości.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Powodem utrzymania wyroku w mocy jest całkowita niezasadność zarzutów apelacji obrońcy skazanego, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę albo uchylenie wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	

1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
4.	Zgodnie z art. 634 kpk jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w

sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem I instancji.

Sąd Okręgowy opierając się na dyspozycji przepisu art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Skazany nie posiada żadnego majątku, przed umieszczeniem w izolacji penitencjarnej nie pracował, w zakładzie karnym jest zatrudniony jedynie nieodpłatnie, ciężą na nim liczne zobowiązania finansowe, których dotychczas nie uregulował, a nadto jest obciążony obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz małoletniego syna. Ta trudna sytuacja materialna przemawiała za zwolnieniem skazanego od kosztów sądowych za postępowanie apelacyjne.

7. PODPIS

Dariusz Śliwiński Hanna Bartkowiak Małgorzata Winkler-Galicka